

Interview Rabbi A. Folger

Rav Arje Folger is de opperrabbin van Wenen. Hij is Belgisch van oorsprong. Hij verkreeg zijn semicha in Amerika. Voor zijn komst naar Wenen was hij onder andere in Basel en in Munchen. Hij is ook een vooraanstaand lid van de CER, de Conference of European Rabbis.

Rav Folger bezoekt Amsterdam in het weekend van 21 tot en met 23 december in het kader van de Amsterdamse Jarchei Kallo. Tijdens dit weekend spreekt hij op zes verschillende locaties in onze stad. Het programma van dat weekend treft u hierbij aan. Vooruitlopend op het weekend gaf Rav Folger een interview wat wij hierbij integraal weergeven. Het volledige programma van de Jarchei Kallo staat online en is te vinden via [Jarchei Kallo.nl](http://JarcheiKallo.nl).

1 Hoe is de situatie voor joden momenteel in Oostenrijk?

Goed. Ik ga overal met mijn keppel of met mijn hoed op straat. In drie jaren in Oostenrijk werd ik twee keer antisemitisch aangesproken: een keer was het een dronkaard uit Polen, Slowakije of Hongarije, en een keer waren het Arabische kinderen. Treurig, maar geen catastrofe.

Wij zijn wel bezorgd over het antisemitisme van de FPÖ. Alhoewel zij graag beweren, niet antisemitisch te zijn, tellen we dank het werk van ons bestuur intussen niet minder dan 43 “uitglijders”, oeps-momenten waar de vooroordelen plotseling op de voorgrond komen. Bijzonder problematisch is dat zij enerzijds beweren Israël te ondersteunen, maar tegelijkertijd de sjechita te proberen te verbieden.

2 Wekt de situatie bij ouderen gevoelens op zoals in de jaren 30 van de vorige eeuw?

De reacties zijn niet bij iedereen de zelfde. Wij zijn vast en zeker niet terug in de jaren 30. Maar ja, mensen zijn heus wel bezorgd over het stijgende racisme.

3 Wat doet u tegen plannen om o.a. de sjechita te verbieden in Oostenrijk?

Wij hebben uitstekende contacten met de federale kanselier Sebastian Kurz en zijn partij. Zo hebben wij met politieke druk reeds enkele aanvallen tegen onze rituelen kunnen verhinderen. Wij gingen ook naar de rechtbank om tegen een lokale regering te vechten en hebben gewonnen. Maar het is verschrikkelijk, dit gevecht constant te moeten voeren.

4 U reist veel door Europa, wat is momenteel het grootste probleem van de joodse gemeenschap in Europa?

Assimilatie, te weinig joods onderwijs, “machlaukes” in de joodse gemeenten. Alhoewel het antisemitisme een probleem is, alhoewel de bescherming van joodse objecten heel duur is, blijft het grootste probleem, dat wij joden aan assimilatie verliezen. Wij moeten ook veel meer voor joodse singles, zowel voor orthodoxe als voor niet praktiserende joodse singles doen. Als wij de assimilatie willen bevechten, dan moeten wij zowel in joods onderwijs, als ook in joodse ervaringen, als ook in joodse ontmoetingen investeren.

Voor die, die reeds orthodox leven, moeten wij ook zorgen, dat er voor hen een attractief aanbod in de gemeenten bestaat. Maar ook dat wij onze jongeren op de universiteiten ondersteunen, dat wij bij de professionele vorming helpen. Hier vind je opgaven voor alle segmenten van de orthodoxe gemeenschap.

5 Wat hoopt u te bereiken met uw bezoek aan Amsterdam?

Inspiratie te vinden. Amsterdam is een dynamische gemeente met veel roeach. Ik hoop te inspireren en geïnspireerd te worden. Ook voor mij is het Jarchei Kalla.

6 Tot slot: Amsterdam en Wenen hebben beiden te maken met aan de ene kant een hele oude kehilla maar daarnaast heel veel nieuwe initiatieven zijn ontplooid. Hoe beziet u de rol van de gemeente op langere termijn?

Wij zien nu een ontwikkeling waar aan de ene zijde de assimilatie niet ophoudt. Alhoewel op een beetje perverse manier, zoals vaak tijdens de geschiedenis, er een heleboel joden zijn die bijna vergeten hadden, dat zij joden zijn, door het antisemitisme plotseling weer dichterbij joodse gemeenten komen. Toch blijft de assimilatie een enorm probleem. Aan de andere kant heb je een kern, die steeds orthodoxer wordt, zelfs charedisch, en deze kern heeft een heleboel heel praktische behoeften, bijvoorbeeld professionele vorming op een manier die voor de Charedim passend is. Dan heb je ook een stijgende alija naar Israël en mensen die Europa voor de Verenigde Staten of Canada verlaten. Dat betekent dat op termijn de gemeenten kleiner worden. Het zal nog heus wel een tijdje duren, tot de joodse bevolking van Europa weer aangroeit. We zullen met minder middelen meer moeten doen, dat wordt niet gemakkelijk, maar is heel belangrijk.

Dat joden Europa weer verlaten, is een veroordeling van Europa. Laten wij hopen, dat de regeringen in en de maatschappij van Europa eindelijk begrijpen, dat het hoogste tijd is, om nog meer tegen het antisemitisme te vechten en om de joodse gemeenten te ondersteunen. Het alternatief is een Europa dat veel armer wordt, want als de joden gaan, dan gaat ook veel verloren. Dat toont ons de geschiedenis weer en weer.

Aan de andere kant zullen de grotere joodse gemeenten in Europa, ook Wenen en Amsterdam, nog lang blijven bestaan. In Wenen groeit de gemeente zelfs. Het is mogelijk ook in het huidige klimaat te groeien. Als wij zorgen dat nieuwe families zich vestigen en kinderen krijgen, deze kinderen vervolgens joods onderwijzen en ze motiveren om hun joodse identiteit echt te beleven, dan kunnen wij nog veel goed nieuws scheppen. En in Israël is de joodse gemeenschap zo dynamisch en traditioneel als het in de laatste twintig eeuwen nog nooit was. Dus zijn er een heleboel redenen voor optimisme.